

FRYXELL, JOHAN MAGNUS

Samtal på Charons båt, emellan
Napoleon Bonaparte och C.A.
Grofbasunare, samt deras förhör vid
Minos domstol. =Anon.= Stockholm,
tryckt i Marquardska tryckeriet, 1815

(Marquard
1815

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

FRYKELL, J.

1815

E. A

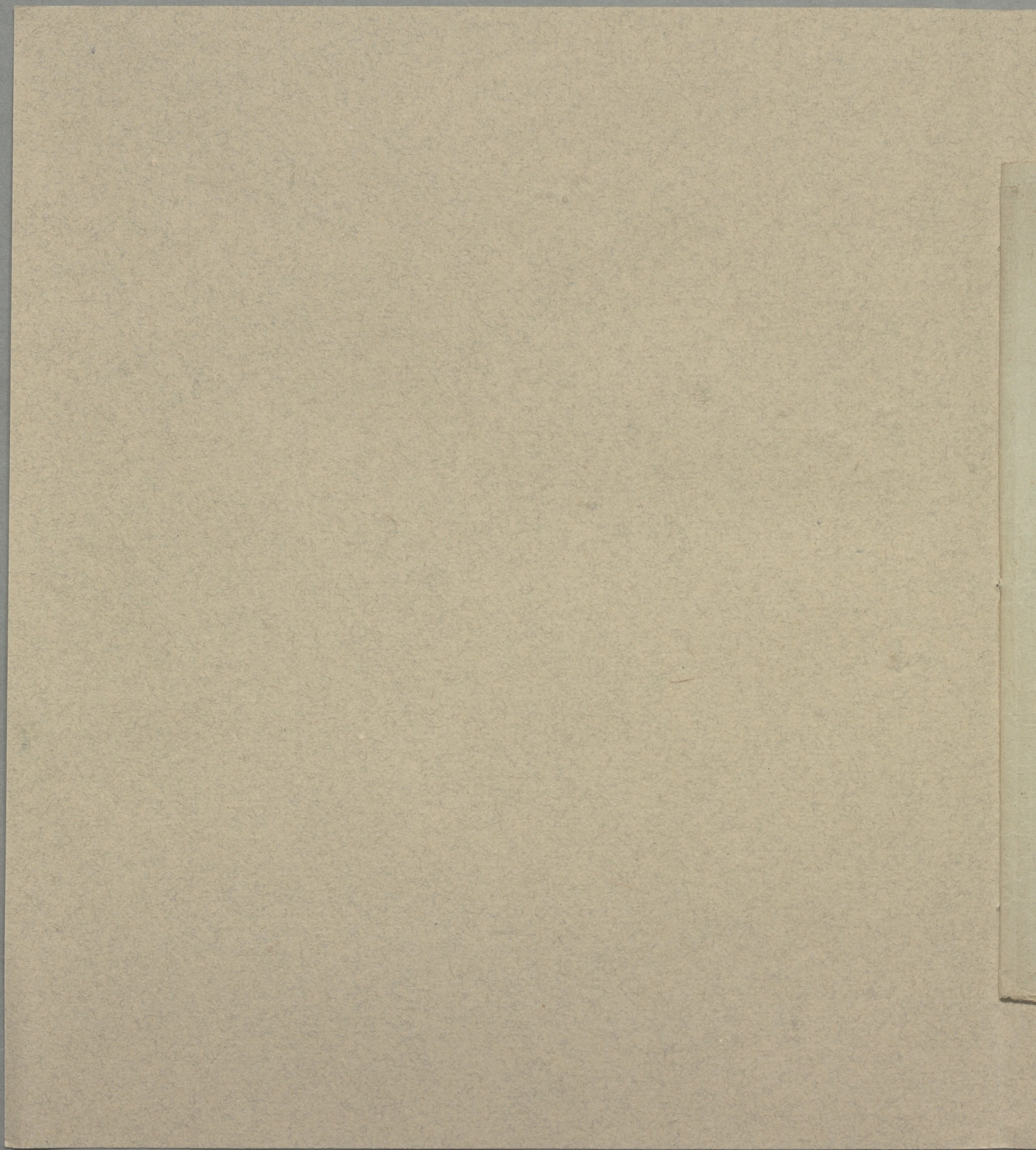
Biogr.

Su.

Polem.

(By)

1700-1829

1815

Bibliogr.
1700-1829

Samtal

på Charons Båt,

emellan

NAPOLEON BONAPARTE

och

C. A. GROFBASUNARE,

allmänna rättsutredningens
och
samt

Deras Förhör vid Minors Domstol.

Handwritten signature

STOCKHOLM,

Tryckt i MARQUARDSKA Tryckeriet, 1815.

Samtliga

och Chefernas

och

NAPOLEON BONAPARTE

och

C. A. GROEBASUNARE

Immeritis franguntur crura caballis.

JUVENALIS.

Den 17de Mars 1804

STOCKHOLM

Tryckt i MARCKENSKA Tidningen 1804

Liksom den enslige Nomaden vid Heclas oförmodade utbrott äfven på afstånd med häpnad undrar hvadan det hastiga ovädret kommer, och äfven sedan det är förbi ännu ej kan fatta sig efter sin bestörtning, icke annorlunda ser det skakade Europa med stum förvirring tillbaka på de tre sista decenniens händelser. Oroligt, hämdgirigt och grymt har alltid dessa skärgårdsboars sinnelag varit, hvilka vi hedra med namn af uplyste och cultiverade Europeer; men på de sista åren tyckas de verkligen hafva öfverträffat sig sjelfva; och kan man nästan trotsa tideböckten att på 30 Secler upvisa en sådan mängd af oerhörda lågheter, missgerningar och brott, som nu på 30 år befläckt menskligheten. Jag tror mig ej behöfva ge mina läsare en lection ur Franska Revolutions-historien, för att bevisa hvad jag sagt; det ligger i öppen dag.

Nu framträdde en man hvars djupa verksamma snille var sina samtidas så ofverlägsen, att de knapt med ansträngande af alla sina krafter kunde ana, hvad för honom, vid första påseende, låg i klaraste dag. Men — jag är för svag att vara Napoleons Panegyrist, då rycktet om hans storhet, skall ljunga genom kommande secler, kanske svedja ögonbruna på förmättna kikare, men likväl lefva vördadt tills tidehvarfven ändas. Det småagtiga hämdbegär, som vanligen åtföljer förtretet att se sig kufvad, hafva vi att tacka för dessa folianter

ter af gemena anecdoter om Napoleon och Hans Hof. — Troligen lär han ej missunnä dessa småsinnen det höjet att samla ämnen till en blifvande Cronique Scandaleuse, men så låra de väl ej heller minska hans nog dåliga tanka om människorna.

Denne store man hade nu lämnat en samtid, ovärdig att någonsin hafva känt honom; — och då hans själ, frigjord från sin jordiska boja, glad svingade sig mot æthens regioner, för att återgå till sitt gudomliga ursprung, förkunnade sjelfva naturen genom åskor och blixn förlusten af dess mäktigaste individu. Stolt framgick han på Stygens strand och med en röst, van att bjuda, befalde Charon holla sin båt i ordning. Hundradetals skuggor stodo vändande vid färgstället, och afvaktade Roddkarlens vink, att få sätta sig öfver till ett lyckligare land. Då han närmade sig skugghöpen, hörde han ett oredigt sorl, som tilltog ju närmare han nalkades. Han skyndar midt ibland dem, och dundrar ett dictatoriskt: *tyst*. Alla veko af vördnad för den Majestätiska gestalten; endast en lång grof värelse, hvars buskiga ögonbryn skuggade ett oroligt öga som utan någon fixpunct blickade åt alla håll; och på hvärs panna alla passioner tycktes hafva rasat, och åter lämnat tumelplatsen för sina härjningar, rusade emot Napoleons hamn med utrop: *hvem är du djerfve, som vågar befalla Grofbasunaren tiga? Wet du ej att jag med en Likbegängelse öfver ditt moraliska stoft kan fösa dig dit jag drifvit Sju Andra Magra nöter* hoc

hocest: tjudra dig på vitterhetens afbetade träde; eller ock i en hast genom en *Process utan Parter* och om ingenting köra dig tvärt öfver Stygs-ån. Du skall veta att jag fyra gånger förut på det viset farit i skjuts. Napoleon kastade på den oförsämde en blick full af harm och förakt, och bevärdigade honom för öfrigt ej med något svar. Denne åter fortsår; Jaså du *Lurifax!* kanske tänker du på det viset tvinga mig till tystnad, men då har du gjort en förbannad *missräkning*, och förtjennar att få gå med *lång näsa*. Nu ropade *Charon*, och begge skuggorne stego på en gång i båten, där emellan dem börjades det samtal, som utgör egentliga ämnet för denna brochure.

Doft genljödo Stygens vågor mot de urholkade klippor som säta en bom för dess vredgade svall; ryslig var öfverfarten, och tycktes den bestämd för de redliga till deras sista pröfning, för de onda som en förberedelse till deras blifvande qual. Och huru olika voro ej de föremål hvar och en tyckte vid andra stranden sväfvat sin fantasi till möte. En ädel yngling, som stupat i sitt fäderneslands tjänst, tyckte sig där se sina föräldrar, hvars minne han hedrat, med dimmiga händer vinka ett hjertligt välkommen. En ung flicka hvars obetänksamma flyktighet lagt dess mor förbittida i grafven, tyckte sig se henne med bortvändt ansigte undfly sin olyckliga dotters möte. Grofbasunaren såg dit, och hans stirrande öga upptäckte genast sin misshandlade hustru, omglöfven af en half Legion Englar. Rysande
vän

vände han sitt villda ansigte från denna plå-
gande syn, och med ett lotsadt lugn, (förställ-
ningskonsten hade ej ens i dödens arinar läm-
nat honom,) tilltalade han Napoleon, som sänkt
i djupa tankar upgjorde planer till Ryssländs
framtida kufvande.

Gr. Hvem är du främling, som vågade
störa mig, då jag höll på att ge skugg-verlden
en föreläsning i splitternyaste Moralen?

Nap. Ja så! var det en föreläsning det?
Jag trodde fullt och fast att det var ett Na-
tions Convent? — Du skrek väl som en Präses,
men de andra tycktes äfven vilja ha ett ord i laget.

Gr. Åh strunt! Det var för det mesta
blott pojkar, som ej kunde fatta mina högre
åsigter af tingen; och omöjligen ville lära sig
att tro på mina ord, det jag var en hederlig man.

Nap. Ja — är icke det dumt det? —
Men hvarföre skulle du sjelf predika emot
förnuftets tillfångatagande under trones lydno?

Gr. Du har rätt. Det är min egen skuld.
Också är det den enda fauté jag i det fallet
äger att förebrå mig.

Nap. Hvem är då du helige man, som ej
har att förebrå sig ett enda misstag?

Gr. Jag är — Drag af dig dina skor —
Jag är — Jag är *Carl August Grofbasunare*: mitt
namn är fruktadt och känt ifrån mitt Fäder-
neslands ena ända till den andra. Här har
du nyckeln till alla mina handlingar: *Föragta
allt hvad andra människor anse ädelt, heligt och
stort, i himmelen och på jorden.*

Nap. Jag ser du måtte vara originel och
din

din verksamhet har tagit en egen riktning. Det är mig kärt, ty energiska människor är det Gud nå's så rart att träffa.

Gr. Jag smickrar mig dermed; och Hof- och Kämnärs-Rätterna i mitt Fädernesland vittna att jag nästan aldrig varit i overksamhet.

Nu fick båten en knuff af ett hafs-troll; så att den nära kantrade; Grofbasunaren kasta- de sig strax ned, och fattade med begge hän- der om en af bänkarne. De andra stupade al- lesammans på honom. Sedan båten återkommit i sin vanliga gång, uppstego de småningom ef- ter hvarandra, och sist Grofbasunaren; som, då han såg all fara förbi, började öfverfalla de an- dra med ovet, för deras rädsla.

Nap. Men jag tyckte du var sjelf den första att kasta dig ikull, och det så, att vi andra måste störta öfver dig.

Gr. Du *ljuger* och talar som en *stackåre!* Det var ni alla som knuffade ikull mig, och sedan ville qväfva mig, ty ni fruktaden att jag skulle återföra ordning, husligt lugn och rena seder ibland er. J känden min Patriotisme och darrade.

Nap. Jag har väl aldrig hört den näm- nas mer än af dig sjelf — dock lika godt — hör det äfven till Patriotismen att kalla just dem stackare och poltroner, i hvilkas présence man som mest visat sig sådan?

Gr. Ja vist gör det så; nu äro ju dessa alla mina vederparter, och kunna således al- drig få vittna emot mig, om de ock sågo mig röfva och mörda. Förstår du ej — Patriot
kom-

kommer af Pater, och det tillhör hvar och en god far att skaffa sina barn ett godt arf i penningar eller rénomée, det qvittar. — Förstår du nu? —

Nap. Jo! jag hörjar.

Gr. Så der tvehugse voro mina landsmän också i början. Men genom allehanda konstgrepp, och der de ej gjorde behörig verkan, framkrystade maktspråk, hann jag sluteligen lika långt som Eterbom i Broder-tvisten, nemligen, att hvart jag tog vägen ropade mobben efter mig: *Der går den store Patrioten, vår försvarare, vår tillflykt, vår stolthet och vårt hopp. Tänk hvilken triumph!*

Nu voro de ändtligen öfverkomna till andra stranden, och Grofbasunaren, för att vara den förste i land, hoppade ur innan båten ännu var strandad. Men ehuru långa skankor han hade, var afståndet för stort, och han nedsjönk ända till hufvudet, hvarvid hände att alla de andra voro förr uppe på det torra.

Förhöret

vid

Minos Domstol.

— — — — — Justitiæ Soror
Incorrupta Fides, nudaque Veritas.
Horatius.

Långsamt débarquerade Passagerarne utur Charons båt. Grofbasunaren kom ändteligen med

med mycken möda i land, der han genast började utdela sina vanliga gracer. Han roade sällskapet med *Pinos-Historier* och sagor om *Svarta Bröder*, till dess ändteligen en af desse sednare gaf honom en *Nästanöpp*, så dugtig att han i vredesmode ordentligen började skälla, och då detta ej tog, tjöt han. Oväsendet blef förfärligt, och sjelfve Napoleon hade så när blifvit invecklad uti pöbel-kriget. Grofhasunaren beskyllde den Svarta Brodern att hafva skuffat sig i sjön, och alla de andra för hans värdige medhållare. Ryslig började striden blifva, och man vet ej hvad utgång den kunnat få, om ej några af Minos Rätts-betjenter mellankommit, och befallt skuggorna infinna sig till förhör.

Jag ville vara Poët eller Målare för att kunna ge mine läsare en sann teckning af de uttryck som vexlade i hvarje skuggas anletsdrag då hon gick att vid den eviga Rättvisans oblindeliga domstol undfå lönen för sina handlingar, goda eller onda. Kanske skulle jag kunna göra grunddragen sanna, men hållningen och coloriten känner jag mig ej vuxen. En enda Personage gjorde på mig sådant intryck att det varar lika länge som min förmåga att tänka och känna. Denne var en Konung, som för sina undersåtars väl, och hederns lagas trogen, upoffrat allt, sitt husliga lugn, sin krona, och bela sin politiska varelse. På hans Majestätiska panna hvilade ett lugn, som ännu aldrig af våra hvardags människor kunnat fatas. Framkommen till Minos Thron, började han sålunda: "Him-

"Himmelsburna Rättvisa! du känner mig redan; du känner mina handlingar och grunden för dem. Dig Minos har jag dyrkat från mina barndoms-år, och om jag någonsin vetande och viljande öfvergifvit dina bud, om jag lånat mitt öra åt smicker eller tadel, och deraf förledd upphört att handla efter den strängaste rättvisas grundsatser, då träffe mig din rättmätiga hämnd, och blifve jag återskickad att styra ett folk, som ej har känsla för annat än det smicker hvarmed Regenten behagar öfverhopa det; som krypande och lågt, så länge det ser minsta sken af öfvermakten, men deremot så mycket mera högmodigt, skymfande och stolt så snart det tror sig i säkerhet, är ovärdigt hvarje ädel Regent, och bör behandlas efter sitt slafviska sinne. Detta Folk, o Minos! har jag en gång styrt, och du är mitt vittne att jag uppoffrat allt, för att göra det lyckligt. Men vi passade ej för hvarandra, och det bröt sjelf de heliga band, som fästade oss tillsammans. Millioner menniskor har jag att ansvara för, och om jag, så vidt jag kunnat, någonsin låtit en af dessa gå ohulpen från min thron, så blifve jag, Stränge Domare! såsom det värsta straff du kan pålägga mig, återsänd att ännu tio år regera öfver den otacksamaste Nation, som Häljos ännu bestrålat.

Man måste vara obrottslig som du, svarande Minos, och reste sig upp från sitt glänsande säte, då man vid den Allseende Rättvisans Thron kan göra en sådan bekännelse, utan att behöfva förebrå sig en osanning. Sällan har jag

jag haft någon sådan man för min domstol, och du förtjenar den högsta belöning. Nu öppnade sig Elyséens portar och Braut Anunder, Eric XIV, Carl XII, Titus, Trajanus och Joseph II med öppnade armar helsade honom sitt hjertliga välkommen. Genast intog den adle Monarchen sitt anvista rum, bland dessa mensklighetens prydnader; Elyséens portar tillslötos å nyo, och ingen dödligs tanke har ännu fattat den sällhet, de redlige der i evighet njuta.

För första gången hade man under detta förhör sett Napoléon stå med nedslagna ögon. Grofbasunaren hade försigtigt gjömt sig ibland mängden. Nu vågade han sig ändteligen fram och återtog snart sitt sätt att vara. Andra skuggor kommo för skranket; men de flestas bekännelser voro så triviala, deras brott så småaktiga och deras dygder så egennyttiga, att uppräknandet skulle trötta Läsarens tålmod. Ändtligen framkallades på en gång Napoleon och Grofbasunaren, då denne sednare började sin bekännelse, på sätt som följer.

Innan vi afskrifva denna bit, torde det ej vara ur vägen att ge Läsaren ett litet begrepp om hans hedervärda person i detta ögonblick. Hans utseende känna vi redan; men hans trogna sällskap, som äfven vid Elyséens och Tartarens vägskillnader aldrig öfvergaf honom, förtjenar att komma under närmare betraktande.

Under hela förhöret hade Fräckhetens Gud tagit sitt logis i hans stirrande ögon, och den

ryn-

rynliga pannan gaf återglans af den Gudomliga Klarheten. Bakom stod *Oförskämhetens* Gudinna, insvept i mephitiska rocken, och höll honom i räck-skortet. *Förställningen* hade valt hela hans person till sitt tempel. Skyddad af dessa tre så mäktiga Gudomligheter, tyckte han sig ej ha någonting att frukta af Minos genomträngande blickar. Fullkomligt kännare af konsten att ljuga lugn under känslans förfärligaste svall, började han sålunda sitt tal till rättvisans oblidkelige tolkare.

Store Minos! Du ser här en man, som af olyckan varit förföljd ifrån ögnablicket af sin födelse, ända till sin dödsstund. Min exemplariska vandel har varit dessa andra småmänniskor en nagel i ögat, och så långt jag mins tillbaka har jag varit hatad och förföljd. Mäktige Minos! Låt mig nu rättvisa vederfaras! Låt mig nu triumfpera öfver alla mina motståndare — förföljare vill jag säga — Gif dem det straff de förtjena, och låt världen med visshet erfara att jag verkligen var så ostraffelig, som jag alltid önskade synas.

Nu gjorde Minos en rörelse med handen, och *Fräckheten*, *Oförskämheten* och *Förställningen* flyktade som Djeflarna från Westerburgs slott wid den heliga Abbottens inträde. Ynkelig var den blottade figuren att påse; darrande tycktes han vänta sin dom och åskådarne fruktade hvarje ögonblick att han skulle nedfalla

(*) Lille Petter, 2:dra del.

till ett (vist icke moraliskt) stoft. Dunderande befälte honom Minos att göra en ny bekännelse, och den förut så stolta Grofbasunaren fortfor med stammande röst:

Jag var redan man då rycktet om: Napoleon började göra mig oroliga nätter. Ej hans storhet men hans rycktharhet var det som förjuste mig. Att gå samma väg, därtill hade jag ej styrka, äfven felades tillfälle därtill. Att förvärfva mig ett namn, som likt Franklins evigt skulle gömas i häfderna om världens väl, därtill hade jag hvarken hog eller kunskaper. — hvad återstod då annat än att söka föreviga mitt namn i den chicanösa advocaturens labyrinter. Härtill såg jag mig äfven äga största fallenheten, och då hastigt en sort tryckfrihet etablerades i mitt fädernesland, utkläckte jag mina tuppägg. Följden blef den jag väntat — Mängden applauserade och de förnufvigares tanka har jag aldrig låtit bekomma mig.

Nu börjades berättelsen om en hop geminiteter, så dåliga att jag billigt fruktar det ingen Boktryckare därmed skulle tillåta sin präss besudlas. Grofbasunaren dömdes till Tartarens alla plågor; men Pluto som bättre visste värdera hans sällsynta förtjenster, gaf honom, för att ännu mer plåga sina olyckliga offer, öppen fullmagt att vara Öfver-Advocat uti alla Tartarens landamären,

Nu framträder Napoleon och i den eviga nattens rike utbredde sig den djupaste tystnad under det han afgaf följande bekännelse:

”Vä-

"Våra politiska samhällen voro försvaga-
 "de och föråldrade samt färdige att ramla. In-
 "gen mänsklig makt var i stånd att hindra natu-
 "rens eviga gång. Liksom den mogna frukt-
 "ten vid hösten faller af trädet och förrutnar,
 "så upplösa sig äfven Staterna, sedan de upp-
 "nått sin fullkomlighets period, och de återgå
 "till förstöringen. Det civilicerade Europa är
 "nu på den punct som en del af Italien var
 "under Cæsars tid. Revolutionens åskväder up-
 "steg öfver Frankrike, och medförde några
 "strödda moln. Men en grufvigare förödelse
 "hotar Europa, och en fasansfull natt skall
 "utbreda sig öfver hela vår verldsdel. Dessa
 "Åskväder skola ej upphöra förr än Naturens
 "brännbara ämne är förstördt, och då skall en
 "klarare dag uppgå. Om världen skall räddas
 "måste den döpas i blod som borttager dess
 "synder. Endast den våldsammaste storm kan
 "bortföra den giftiga pestluft, som öfver Eu-
 "ropa är utbredd. Om vi icke använde allt
 "vårt bemödande för att motverka händelser-
 "nas gång, så skall det gå oss som det södra
 "Europa vid den stora verldsstatens förfall,
 "mot hvilken Barbarerne förgäfvos skulle an-
 "vändt sina krafter, om (ej sjelfva staten varit
 "förstörd genom sina förderfvade seder. En-
 "dast *Jac* eller öck ingen öf i stånd ut rädda verl-
 "den. Jag hade räckt den lidandets kalk för
 "att tömmas på en gång, i stället för det att
 "man eljest länge med vämjelse skulle läppjat
 "däraf. Man tror sig vara räddad, men det
 "kan ingen tro som känner den anda, hvil-
 "ken

”ken styrer Kabinetterna och folken. Ingen
”enda förstår sig på tidens Teckn. Skulle de
”väl annars hafva återkommit till det gamla
”som redan en gång måst gå under, emedan
”det ej kunnat bibehålla sig. Hvad som upp-
”lifvas i Spanien och Rom, skall efter hand
”få lif i hela Europa.

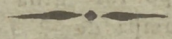
”De anse det spöke som de framkalla ur
”grafvarna i hvilka de döda redan är hundra-
”den hvilat ifrån sin tids jemmer och dårska-
”per, för den räddande ande som skall skän-
”ka dem lyckan och visheten. Jag föreser att
”naturen skall, såsom det sker vid enskiltas
”sjukdomar, tvertemot Läkarens föreskrifter sö-
”ka att hjälpa sig sjelf. Men denna stundens
”crisis blir grufelig. Jag känner människorna,
”och jag känner mitt Tidehvarf. I många sa-
”ker skulle jag påskyndat återförandet af en
”bättre ordning, om endast de jag haft att gö-
”ra med varit mindre dåliga. Nu anklaga de
”mig att jag föraktat dem och förnedrat dem
”till slafvar. Då de girige efter guld och gunts-
”betygelser, kröpo för mina fötter kunde jag
”väl annat än trampa dem? Jag hade visserli-
”gen icke af nöden att utlägga snaror för att
”fånga dem. Då jag framställde för deras få-
”fånga och deras egennyta en förgiftande ho-
”nungs-dryck af höga värdigheter och skatter;
”då rusade de åstad som hungriga flugor, hvil-
”ka söka att mätta sig. Slafvarna behöfde en
”Herre, men jag inga slafvar. Hvad skall man
”väl säga om 40 millioner människor, som
”jem-

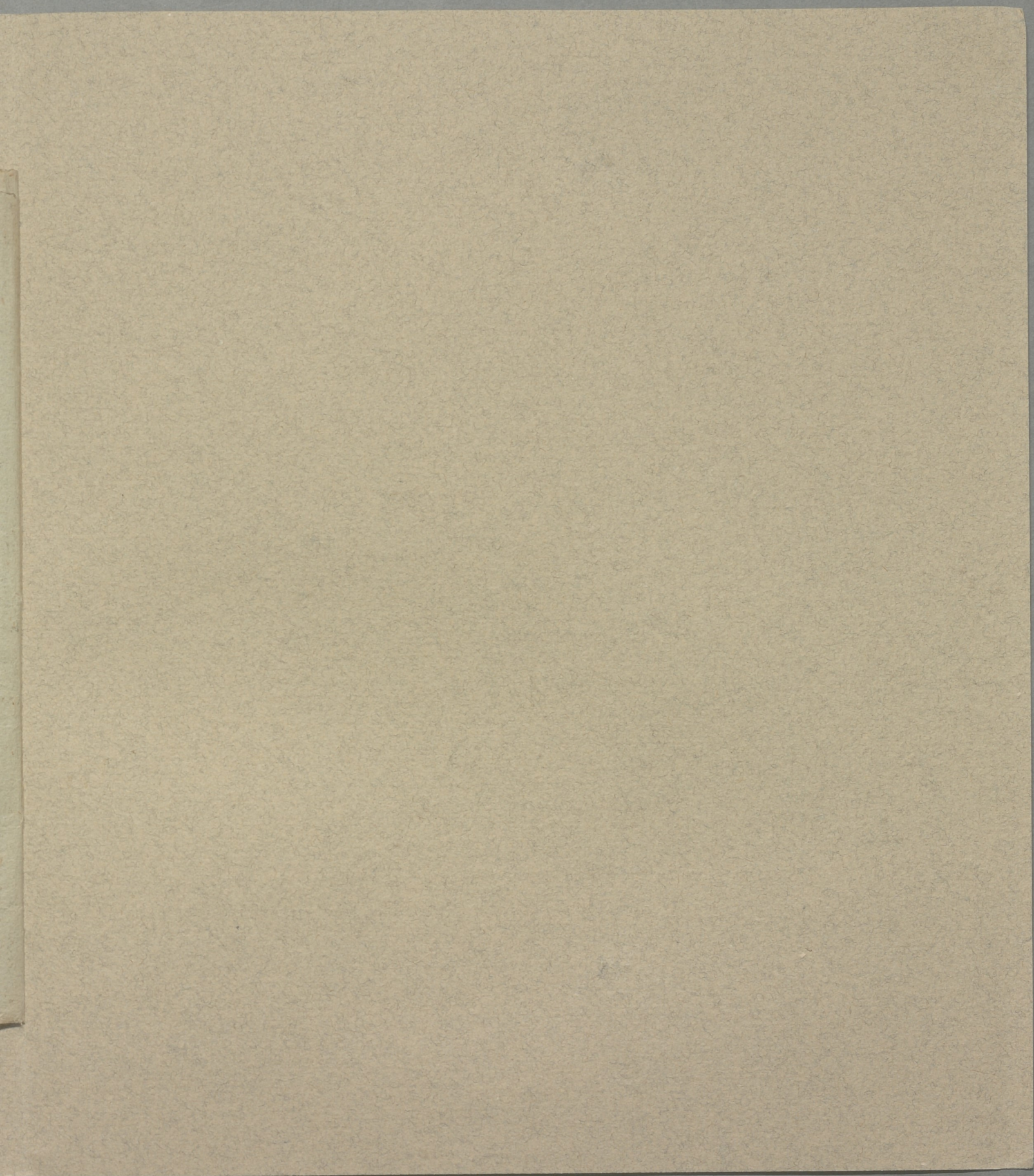
"jemra sig deröfver, att en enda förtrycker
"dem."^{*)}

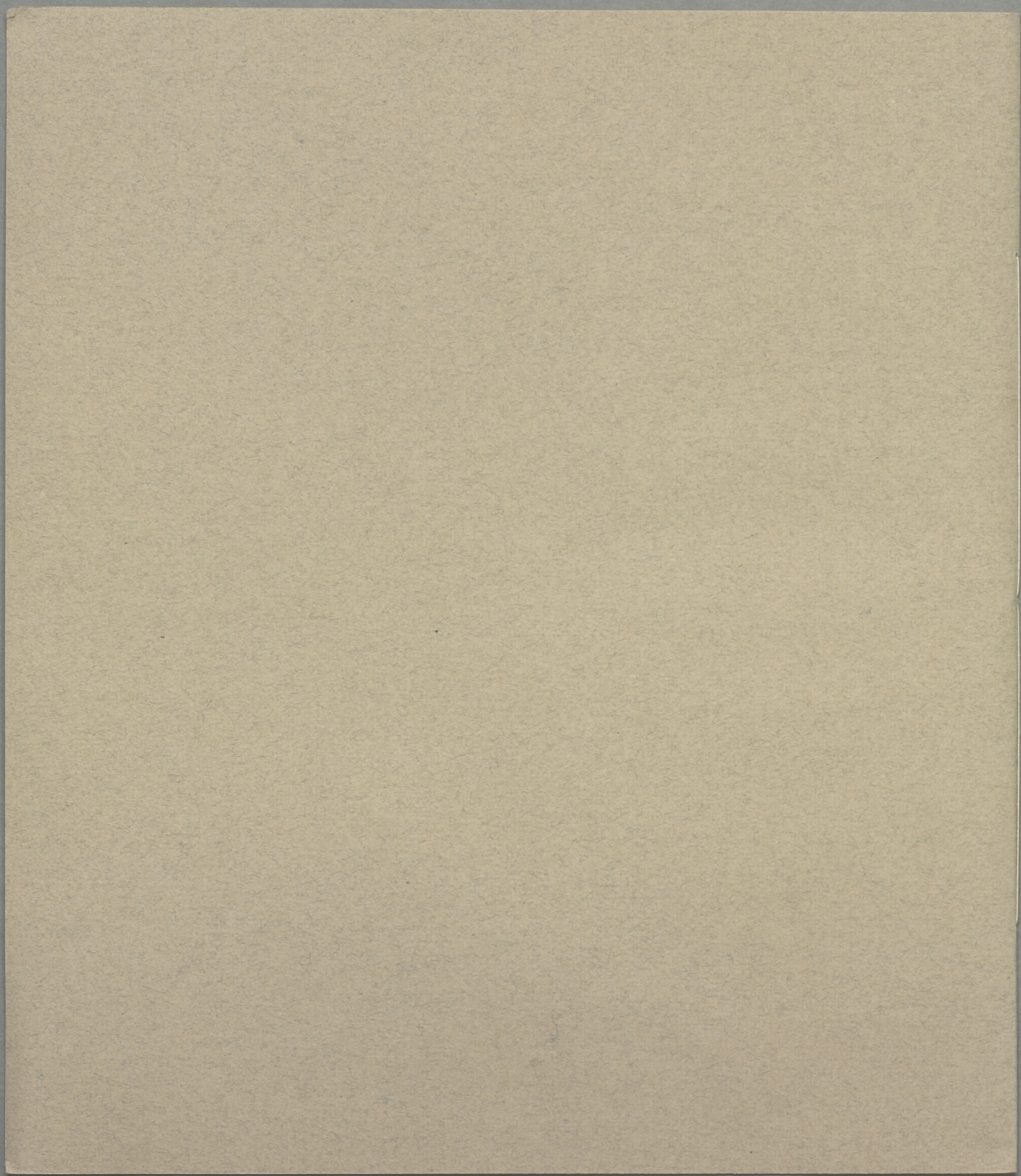
Du kan ej stå till rätta inför min dom-
stoll, sade Minos vördnadsfullt; Halfgudarne
sortera endast under Jofurs egen högsta rätt.
Så sagdt, och Jupiters örn, nedsteg vid Napo-
leons fötter; denne förstod strax den Gudomli-
ga vinken, satte sig på örnens rygg, som o-
skadt förde honom till Olympens heliga bo-
ningar. Genast vid ankomsten förklarades han
för Herculis ättling, och intog, som afkom-
ling af Alcmena, sitt rum bland de Olympi-
ske Gudarnes antal.

---

*) Den som är nog förmäten att vilja göra en bekän-
nelse i Napoleons namn, skall åtminstone föra ett
språk: skönt, ädelt och högt; eller ock ljuger han
påtagligen. Derföre har utgifvaren af denna skrift,
heldre valt att ord för ord införa en del af dess
egenhändig på ön Elba författade Apologi än han
velat fuska i ett handverk hvarpå Napoleon tyc-
kes äga Privilegium exclusivum.

www.books2ebooks.eu